

Міністерство внутрішніх справ України
Харківський національний університет внутрішніх справ
Науковий парк «Наука та безпека»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СЛУЖБОВО-ПРИКЛАДНИХ, ТРАДИЦІЙНИХ ТА СХІДНИХ ОДНОБОРСТВ

Збірник наукових праць за матеріалами
XV Міжнародної науково-методичної конференції,
присвяченої пам'яті доктора педагогічних наук,
професора Бізіна Віктора Петровича

(м. Харків, 30 листопада 2021 р.)

Харків 2021

УДК 796.8+[796:37.09]+[37.09:378]+355/359
А43

Друкується за рішенням оргкомітету
відповідно до доручення Харківського національного університету
внутрішніх справ від 30.08.2021 № 103

Актуальні проблеми розвитку службово-прикладних, традиційних та східних одноборств : зб. наук. пр. за матеріалами XV Міжнар. наук.-метод. конф., присвяч. пам'яті д-ра пед. наук, професора Бізіна Віктора Петровича (м. Харків, 30 листоп. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Наук. парк «Наука та безпека». – Харків, 2021. – 168 с.

У статтях (тезах) розглядаються результати теоретичних та емпіричних досліджень учених і практиків з питань службово-прикладних, традиційних і східних одноборств, сучасних педагогічних технологій у закладах вищої освіти різних форм власності, а також особливостей організації системи фізичної терапії (ерготерапії) представників різних груп населення.

Статті (тези) перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

УДК 796.8+[796:37.09]+[37.09:378]+355/359

Матеріали друкуються за рішенням оргкомітету конференції, викладені в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори. Електронна копія збірника безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті Харківського національного університету внутрішніх справ (<http://www.univd.edu.ua>) у розділі «Наука», сторінка «Конференції, семінари та круглі столи», а також у репозитарії ХНУВС (<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>)

© Харківський національний університет
внутрішніх справ, 2021

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова організаційного комітету:

Сокуренко В. В. – ректор Харківського національного університету внутрішніх справ, заслужений юрист України, член-кореспондент Національної академії правових наук України, доктор юридичних наук, професор, генерал поліції третього рангу.

Заступники голови:

Швець Д. В. – перший проректор Харківського національного університету внутрішніх справ, заслужений працівник освіти України, доктор юридичних наук, доцент, полковник поліції;

Бортник С. М. – проректор Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент, полковник поліції;

Могілевський Л. В. – проректор Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор.

Секретар організаційного комітету:

Хацяук О. В. – магістр «Олімпійський та професійний спорт», заслужений тренер України (Харківський національний університет внутрішніх справ).

Члени організаційного комітету:

Моргунов О. А. – доктор юридичних наук, доцент (Харківський національний університет внутрішніх справ);

Ковальов І. М. – кандидат юридичних наук (Харківський національний університет внутрішніх справ);

Скальські Д. – доктор наук, професор (м. Гданськ, Польща);

Кіндзер Б. М. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент (Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського);

Устименко О. С. – кандидат юридичних наук, доцент (Харківський національний університет внутрішніх справ);

Абламський С. Є. – кандидат юридичних наук, доцент (Харківський національний університет внутрішніх справ);

Щербакова І. В. – кандидат соціологічних наук (Харківський національний університет внутрішніх справ);

Полховський О. М. – Харківський національний університет внутрішніх справ.

**САМСОНОВ Ю. В.,
КАЛЮЖНИЙ М. Г.,
ЛУКІН Б. П.**

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ
МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРАВООХОРОНЦІВ
ДО БОЙОВОГО ЗАСТОСУВАННЯ ПЕРЕНЕСНИХ
ЗЕНІТНО-РАКЕТНИХ КОМПЛЕКСІВ
З АКЦЕНТОВАНИМ ВИКОРИСТАННЯМ ЗАСОБІВ
ТАКТИЧНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ 119

**СКРИПЧЕНКО І. Т.,
СЧАСТЛИВЕЦЬ В. І.**

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СКЕЛЕДРОМІВ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ 123

**СКРИПЧЕНКО І. Т.,
ЛАСТОВКІН В. А.,
РОЖЕЧЕНКО В. М.**

ПРОЯВ РІЗНИХ ФОРМ АГРЕСИВНОСТІ ЯК ВЛАСТИВОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ОХОРОНЦЯ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ
У ЗВО ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ 126

**СКРИПЧЕНКО І. Т.,
ПОЧТОВИЙ М. М.,
РОЖЕЧЕНКО В. М.**

СИСТЕМА ФІНАНСОВОГО ЗАОХОЧЕННЯ СПОРТСМЕНІВ
В ОЛІМПІЙСЬКОМУ СПОРТІ В РІЗНИХ КРАЇНАХ..... 132

**ХАЦАЮК О. В.,
ГРАЧИК М.**

ПЕРЕНЕСЕННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ПРЕДСТАВНИКІВ ІНСТИТУЦІЙ СЕКТОРУ
БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ – ОБ'ЄКТИВНА ОСНОВА ВПЛИВУ СПЕЦІАЛЬНОЇ
ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ НА ЯКІСТЬ ВИКОНАННЯ НИМИ
ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ 136

**ШКОЛА О. М.,
МАМІНА Є. С.**

ДИСЦИПЛІНА «ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ОБРАНОГО ВИДУ СПОРТУ» ЯК
ПОЗИТИВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ МОТИВ
У ПІДГОТОВЦІ ФІТНЕС-ТРЕНЕРІВ 140

**ЯГУПОВ В. В.,
КОНОВАЛОВ Д. О.**

ФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ДО
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 142

**ЯГУПОВ В. В.,
КИРИЧЕНКО О. М.**

ФОРМУВАННЯ ДІАГНОСТУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ У ПРОЦЕСІ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ 145

УДК 796

Школа О. М.,
кандидат педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри фізичного виховання та спортивного вдосконалення
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради;
Маміна Є. С.,
студентка 2 курсу факультету фізичного виховання та мистецтв
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

ДИСЦИПЛІНА «ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ОБРАНОГО ВИДУ СПОРТУ» ЯК ПОЗИТИВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ МОТИВ У ПІДГОТОВЦІ ФІТНЕС-ТРЕНЕРІВ

Ключові слова: вища школа, навчання, мотив, спорт, фітнес.

School O. M., Mamina E. S. DISCIPLINE "THEORY AND METHODOLOGY OF THE CHOSEN SPORT" AS A POSITIVE LEARNING MOTIVATION IN THE TRAINING OF FITNESS COACHES

Key words: high school, education, motive, sports, fitness.

Постановка проблеми. Мотиваційно-особистісний аспект пов'язаний із формуванням позитивних навчальних мотивів і особистих якостей майбутнього фахівця, ділових цілей, оскільки мотиви й цілі є важливими детермінантами професійної діяльності. Структура мотивів студента, що формується в період навчання, є стрижнем особистості майбутнього фахівця. Отже, розвиток позитивних навчальних мотивів – невід'ємна складова процесу навчання і виховання студентів [1].

Метою з дисципліни «Теорія і методика обраного виду спорту» є ознайомлення з теоретичними положеннями та методиками викладання в вищій школі різних форм занять з фітнесу, видів засобів контролю знань й умінь студентів і способів їх застосування, питань щодо навчально-методичного забезпечення та педагогічної майстерності тренера з фітнесу. Формування вчителів комплексу знань, умінь, навичок, необхідних для розробки та проведення всіх видів занять в закладі вищої освіти на основі застосування методів, засобів навчання і контролю та новітніх педагогічних технологій навчання в освітньому процесі у вищій школі.

Відповідно до мети підготовка викладачів вимагає формування наступних здатностей:

- розробляти та проводити всі види занять в закладі вищої освіти;
- застосовувати новітні педагогічні технології в освітньому процесі;
- забезпечувати безперервний саморозвиток і самовдосконалення, відповідальність за розвиток інших;
- слідувати етичним і правовим нормам у професійній діяльності;
- використовувати адекватні методи ефективної взаємодії з представниками різних груп (соціальних, культурних і професійних).

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- формування уявлень про становлення системи вищої освіти в Україні, її структуру та особливості розвитку в умовах Загально-європейського простору вищої освіти;
- вивчення педагогічних та психологічних основ навчання та виховання у вищій школі;

- оволодіння сучасними технологіями, методами та засобами, які використовуються в процесі навчання, в тому числі методами організації самостійної, індивідуальної навчальної і науково-дослідної діяльності студентів у вищій школі;

- підготовка майбутніх фітнес-тренерів до вирішення комунікативних проблем, які виникають в процесі навчання;

- підготовка майбутніх фітнес-тренерів до процесу організації і управління самоосвітою і науково-дослідницькою діяльністю студентів.

Результати дослідження. Згідно з вимогами освітньої програми за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт (підготовка тренерів з фітнесу) після засвоєння кредитного модуля мають продемонструвати такі результати навчання: знання:

- психолого-дидактичних основ освітнього процесу з фітнесу;

- таксономії цілей освітнього процесу з фітнесу;

- методів активізації пізнавальної діяльності студентів;

- особливостей методики проведення практичних і семінарських занять;

- дидактики лабораторних занять і комп'ютерного практикуму;

- принципів контролю навчальних досягнень студентів та аналізу його результатів;

- сутності нових та інформаційних технологій навчання у вищій школі; уміння:

- формулювати навчальні цілі та обирати відповідний навчальний матеріал і його

структуру.

- планувати тренувальні заняття з фітнесу згідно з робочою програмою кредитного модуля;

- розробляти зміст, проводити структурування навчального матеріалу та проводити заняття різних видів фітнесу;

- забезпечувати послідовність викладення матеріалу та міждисциплінарні зв'язки;

- організувати та керувати пізнавальною діяльністю студентів, формувати у студентів критичне мислення та уміння здійснювати діяльність за всіма її складовими;

- обирати методи та засоби навчання і контролю;

- здійснювати контроль і оцінку його результатів та проводити корекцію процесу навчання;

- організовувати та аналізувати свою педагогічну діяльність;

- аналізувати навчальну та навчально-методичну літературу і використовувати її в педагогічній практиці;

- розробки та проведення всіх видів занять в закладі вищої освіти;

- застосування новітніх педагогічних технологій навчання в освітньому процесі у вищій школі.

Важливим фактором підвищення ефективності навчального процесу є забезпечення внутрішньої мотивації студентів, організація їх самостійної навчальної і наукової діяльності, формування у них навичок самоосвіти та саморегуляції, готовності до постійного поповнення знань, розвитку творчого мислення, позитивного ставлення до навчання та визнання педагогіки співробітництва.

Ефективна мотивація викладачами студентів до навчання – це один із способів підвищення якості освітнього процесу, який знімає проблеми напруженості в процесі навчання, створює атмосферу позитивного емоційного настрою й співробітництва учасників освітнього процесу, спрямовує тих, кого навчають на практичне сприйняття їхньої навчальної діяльності, підвищує самооцінку особистості студента в оточуючому середовищі.

Формування та посилення позитивної мотивації у студентів до процесу навчання – це ключове завдання кожного викладача вищої школи, яку він вирішує особисто залежно від своєї педагогічної та професійної майстерності, з урахуванням принципу реалізації єдності теорії і практики. Адже сучасним студентам недостатньо пасивних інтерпретацій лекційних матеріалів у процесі навчання. Їм необхідні ґрунтовні теоретичні

знання, отриманні шляхом самостійного творчого пошуку, скерованого викладачем, а також практичні навички, отримані в процесі адаптації теоретичних знань до майбутнього фаху (через використання інтерактивних методів навчання (ділові й сюжетно-рольові ігри), вирішення проблемних ситуацій). Лише так можна досягнути найвищого ефекту в організації освітнього процесу з фітнесу та внутрішньої мотивації студентів.

Висновки. Отже, донині залишається актуальною думка К. Д. Ушинського: «Мистецтво виховання має ту особливість, що майже всім воно здається справою знайомою і зрозумілою, а декому навіть справою легкою - і тим зрозумілішим і легшим здається воно, чим менше людина з ним обізнана, теоретично чи практично. Майже всі визнають, що виховання вимагає терпіння; дехто вважає, що для нього потрібні вроджена здібність і вміння, тобто навичка; але дуже мало хто прийшов до переконання, що крім терпіння, вродженої здібності й навички, потрібні ще й спеціальні знання, хоч численні педагогічні блукання наші й могли б усіх переконати в цьому».

Список бібліографічних посилань

1. Про вищу освіту: Закон України. *Урядовий кур'єр*. 15 травня 2002. № 86.
2. Андрущенко В. Основні тенденції розвитку вищої освіти в Україні на рубежі століть (спроба прогностичного аналізу). *Вища освіта України*. 2000. № 1. С. 11–17.
3. Бурдейна Л. І. Знаково-контекстне навчання як продуктивна умова формування моральної культури студента. *Наукові записки. Серія: Педагогіка і психологія / Вінницький держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського*. Вінниця, 2007. № 20. С. 140–144.
4. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
5. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. 240 с.
6. Якса Н. Основи педагогічних знань: навч. посіб. К.: Знання, 2007. 357 с.

УДК 378.147:[351.743:796](477)(045)

Ягупов В. В.,

доктор педагогічних наук, професор,
Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8956-3170>;

Коновалов Д. О.,

Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8563-1121>

ФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ключові слова: майбутні офіцери, готовність, фізична підготовленість, професійна освіта, професійні компетентності.